

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 Stockholm

KLAGANDE Allmänna ombudet för socialförsäkringen, 103 51 Stockholm

MOTPART

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE Försäkringskassans beslut den 29 september 2017

SAKEN Bilstöd - anpassningsbidrag

Yrkande

Allmänna ombudet yrkar att förvaltningsrätten med ändring av det överklagade beslutet ska förklara att rätt till anpassningsbidrag inte föreligger för de anpassningar som gör det möjligt för att själv köra den anpassade bilen. Rätten till anpassningsbidrag bör begränsas till att omfatta endast de anpassningar som behövs för att ska medfölja som passagerare i bilen.

Allmänna ombudet yrkar att förvaltningsrätten enligt 13 § förvaltningsprocesslagen ska inhämta yttrande från Försäkringskassan i målet.

Grunder

Bakgrund

har en fysisk funktionsnedsättning och är på grund av denna beviljad assistansersättning sedan flera år tillbaka. En personlig assistent finns alltså med honom under hela dygnet. Den 29 september 2017 beviljades han anpassningsbidrag för att anpassa en bil så att han både skulle kunna köra bilen själv och även medfölja som passagerare. I Försäkringskassans beslut om grundbidrag den 11 januari 2017 bedömdes att tillhör bidragsgrupp 1 (jfr 52 kap. 10 § punkten 1 socialförsäkringsbalken [SFB]).

Frågan i målet

Frågan i målet är om anpassningsbidrag för föraranpassning av ett fordon kan beviljas en försäkrad som är beviljad assistansersättning dygnet runt när assistenten skulle kunna fungera som ständig chaufför åt den försäkrade.

Syftet med bilstöd

I tidiga förarbeten (prop. 1987/88:99 s. 13) angav lagstiftaren att utgångspunkten för bilstöd bör vara den handikappades faktiska behov av bil för att kunna förflytta sig i samma utsträckning som andra, det vill säga förekomsten av ett varaktigt funktionshinder som medför väsentliga förflyttningssvårigheter. Lagstiftaren uttalade att bilen bör ses som ett hjälpmedel för att minska ett förflyttningshandikapp.

I betänkandet "Mobil med bil. Ett nytt synsätt på bilstöd och färdtjänst" (SOU 2005:26) betonades bilens betydelse som en "symbol för den enskildes frihet och möjlighet att förflytta sig". Vidare framhölls att "För ett stort antal personer med funktionshinder utgör således den egna bilen skillnaden mellan ett stillasittande och passivt liv, och en mer aktiv tillvaro. Bilen ger dessa personer en chans att leva ett liv på egna villkor och blir därmed väsentligt mer än en vanlig familjebil. Bilen knyts till den funktionshindrade personens behov och skall stå till förfogande först och främst för denne. För dessa personer är bilen att betrakta som ett hjälpmedel." (SOU 2005:26, s. 40 f).

Vilka anpassningar är nödvändiga för att kunna bruka fordonet?

Allmänna ombudet ifrågasätter inte att [redacted] uppfyller förutsättningarna för att beviljas bilstöd, d.v.s. att han har väsentliga förflyttningssvårigheter samt att han omfattas av någon av de grupper som kan komma ifråga för bilstöd (52 kap. 2 och 10 §§ SFB). Den centrala frågan är om en person som, med hjälp av dygnet-runt-anställda assistenter, kan bli körd i sin bil kan anses ha behov av en föraranpassning för att "kunna bruka fordonet" (jfr 52 kap. 19 § SFB).

Det finns argument såväl för som emot att bevilja anpassningsbidrag för föraranpassning av [redacted] bil. Ett argument *för* att bevilja anpassningsbidrag för föraranpassning är att bestämmelserna kring bilstöd enbart utgår ifrån den försäkrades svårigheter att förflytta sig på egen hand eller med hjälp av allmänna kommunikationer. Rätten till bilstöd bedöms således – som regelverket strikt är formulerat – utan beaktande av de eventuella andra förmåner och stödinsatser som den försäkrade kan ha rätt till utifrån sin funktionsnedsättning. Ett annat argument är det övergripande politiska syftet med bilstödsförmånen, nämligen att även personer med funktionsnedsättning ska kunna medverka i samhället på samma villkor som personer utan funktionsnedsättning. Om [redacted] bil har föraranpassning, har han möjlighet att själv ordna sin transport på egen hand vid de tillfällen som hans assistent inte är närvarande eller inte kan köra bilen. Att själv kunna köra sin bil kan sannolikt även ha en viss betydelse för den försäkrades egen upplevelse av självständighet och oberoende.

Ett argument som kan anföras *mot* att bevilja anpassningsbidrag till föraranpassning är lagtextens formulering "bruka fordonet". Av begreppet "bruka fordonet" torde inte kunna utläsas något krav på att anpassningsbidraget ska möjliggöra att man kan köra fordonet. Det

Allmänna ombudet

för socialförsäkringen

Telefon: 010-118 30 24, 010-116 90 05

E-post: allmannaombudet@forsakringskassan.se

ÖVERKLAGANDE

Datum

2017-11-20

Beteckning

Handläggare

Diana Lagercrantz

3 (3)

kan noteras att 52 kap. 13 § SFB stadgar att bilstöd kan beviljas den grupp som tillhör även i de fall någon annan än den försäkrade ska framföra fordonet.

Allmänna ombudet anser med hänvisning till det nyss anförda att man vid bedömningen av rätten till anpassningsbidrag bör beakta att Försäkringskassan har beviljat assistansersättning dygnet runt. När utgångspunkten är att alltid har sin assistent med sig, torde det inte uppkomma några situationer då ska färdas ensam i bilen. Ur denna synvinkel synes inte ha behov av en föraranpassning för att kunna bruka bilen. Anpassningsbidrag bör således inte beviljas för föraranpassning av bilen.

På allmänna ombudets vägnar

Carl Johan Hardt

Biträdande allmänt ombud

Tacksam om domen expedieras direkt till allmänna ombudet, per e-post eller ordinarie post.